

4^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου
Μάθημα: Ιστορία
Φιλολόγος: Γ. Ασπράκη

Όνοματεπώνυμο: _____
Ημερομηνία: _____

Η εξέλιξη της ελληνικής επανάστασης (1821-1827)

Η ευνοϊκή συγκυρία

- Πόλεμος Τούρκων εναντίον Αλή πασά Ιωαννίνων → ευκαιρία επίθεσης Ελλήνων
- Πού; Νότια Ελλάδα, διότι:
 - Πυκνότεροι ελληνικοί πληθυσμοί
 - Μικρότερη παρουσία οθωμανικού στρατού
 - Ικανοποιητική προετοιμασία από τους Φίλικους
 - Εμπειρία στη μάχη (κλέφτες, ναυτικοί: θυμήσου Ορλώφ)
 - Δύσβατο έδαφος => κλεφτοπόλεμος

Επαναστατικές εστίες

- Μάρτιος 1821: ξεσπούν επαναστάσεις στην Πελοπόννησο (Καλάβρυτα [20/3], Πάτρα [21/3], Μάνη [23/3], Καλαμάτα [23/3])
- Ηγετικές φυσιογνωμίες: Θ. Κολοκοτρώνης, Ο. Ανδρούτσος, Γρ. Παπαφλέσσας
- Στη συνέχεια:
 - Στερεά Ελλάδα: Αθ. Διάκος → γέφυρα Αλαμάνας
 - Νησιά Αιγαίου: μικροί πλοιοκτήτες
 - Θεσσαλία: δυσκολεύει η πεδιάδα
- Η επανάσταση εδραιώνεται σε Πελοπόννησο, Στερεά Ελλάδα, κάποια νησιά του Αιγαίου

Η επανάσταση στην Κρήτη

- Κρήτη:
 - μεγάλος τουρκικός πληθυσμός (160.000 Έλληνες, 130.000 Τούρκοι)
 - Μεγάλα κέντρα → ισχυρές τουρκικές φρουρές
 - μακριά από την Ελλάδα => δύσκολη ενίσχυση
 - κοντά στη Μ. Ασία => εύκολη ενίσχυση για Τούρκους
 - ξεσηκώνονται τα ορεινά χωριά: βάση τα Σφακιά
 - καταπνίγεται

Τα πρόσωπα

- Απουσία κεντρικής ηγεσίας της επανάστασης
- Οπλαρχηγοί → το δικό του «στρατό» καθένας
- Στεριά: Κολοκοτρώνης, Καραϊσκάκης, Ανδρούτσος, Μπότσαρης
- Θάλασσα: Κανάρης, Μιαούλης
- Δύο γυναίκες: Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, Μαντώ Μαυρογένους
- Διχογνωμίες: από την αρχή της επανάστασης

1821-1824: η φάση των επιτυχιών

- Οι επαναστατικές εκρήξεις στην Πελ/νησο → επιτυχία: Πάτρα, Καλαμάτα
- Τούρκοι: στέλνουν ενισχύσεις από Ήπειρο (Χουρσίτ πασάς)
- Αθ. Διάκος: μάχη Αλαμάνας → χάνει

- Οδ. Ανδρούτσος: μάχη Γραβιάς → κερδίζει – βαριές απώλειες οι Τούρκοι => δεν συνεχίζουν
- Τούρκοι: τιμωρούν με αντίποινα εκεί που μπορούν (π.χ. Κωνσταντινούπολη, Σμύρνη, Θράκη)
- Απαγχονίζεται ο πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄: αντίδραση από φιλέλληνες και Ευρωπαίους
- Κολοκοτρώνης: στοχεύει κατάληψη Τριπολιτσάς: διοικητικό κέντρο Τούρκων στην Πελ/νησο (23/9)
- Θαλάσσιες δυνάμεις: υποστηρίζουν το στρατό στη ξηρά και εμποδίζουν τον τούρκικο στόλο
- 1822: κατάληψη της Χίου – σφαγή των κατοίκων (23.000 νεκροί, 47.000 αιχμάλωτοι)
- Κανάρης: αντεπιτίθεται: ανατίναξη τουρκικής ναυαρχίδας
- Τούρκοι: ανησυχούν και ζητούν διαρκώς ενισχύσεις

Η τύχη των ενισχύσεων

- Δράμαλης: προσπάθεια ανακατάληψης Τριπολιτσάς: ήττα
- 1824: ο σουλτάνος ανησυχεί πολύ: υπόσχεται την Κρήτη και την Πελ/νησο στον Μοχάμετ Άλι της Αιγύπτου
- Μοχάμετ Άλι: καταπνίγει επανάσταση Κρήτης, καίει Κάσο
- Μιαούλης: ανταπαντά στη ναυμαχία του Γέροντα

1825-1827: η κάμψη

- Με τις πρώτες επιτυχίες οι Έλληνες αρχίζουν να συγκρούονται για την εξουσία → εμφύλιος
- 1825: αποβίβαση Ιμπραήμ στην Πελ/νησο: καλά οργανωμένος στρατός: οι Έλληνες καταπονημένοι
- Ιμπραήμ: ανακαταλαμβάνει μεγάλο μέρος Πελ/νησου
- Απρίλιος 1825-Απρίλιος 1826: πολιορκία Μεσολογγίου από Τούρκους & Αιγύπτιους → έξοδος (10-11/4/1826) και σφαγή
- Η επανάσταση συνεχίζεται μόνο στη Στερεά Ελλάδα (Καραϊσκάκης) έως Απρίλιο 1827

Η παρέμβαση των Δυνάμεων

- Ποιες ήταν οι Δυνάμεις; Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία
- 6 Ιουλίου 1827: συνθήκη του Λονδίνου:
 - Ειρήνευση
 - Δημιουργία ελληνικού κράτους